

14. Sprawy z zakresu ochrony środowiska.

1. Pozwolenia na wprowadzanie do środowiska substancji lub energii

Wśród spraw należących do wskazanej wyżej kategorii na uwagę zasługuje wyrok z dnia 5 maja 2008 r., **sygn. akt IV SA/Wa 427/08** Sąd wskazał, iż zasady przydziału uprawnień do emisji dwutlenku węgla jak i możliwości obrotu tymi uprawnieniami reguluje w krajowym porządku prawnym powołana powyżej ustawa z dnia 22 grudnia 2004 r. o handlu uprawnieniami do emisji do powietrza gazów cieplarnianych i innych substancji (Dz. U. Nr 28, poz. 2784). Z jej treści wynika, iż dla celu wykonywania szeregu wskazanych w tym akcie zadań, związanych z „administracją systemem”, wskazano instytucję, określaną mianem Administratora Systemu (art. 9 ust. 1 i 2), przy czym podmiot wykonujący czynności administratora zostanie wyznaczony przez właściwego ministra w drodze rozporządzenia (art. 9 ust. 4 ustawy). W myśl rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 13 września 2005 r. w sprawie wyznaczenia Krajowego Administratora Systemu Handlu Uprawnieniami do Emisji (Dz. U. Nr 186, poz. 1562) podmiotem wyznaczonym został Instytut Ochrony Środowiska, będący jednostką badawczo-rozwojową, w rozumieniu ustawy z dnia 25 lipca 1985 r. o jednostkach badawczo-rozwojowych (Dz. U. z 2001 r. Nr 33, poz. 388 ze zm.), nadzorowaną przez Ministra Środowiska – patrz obwieszczenie Ministra Środowiska z dnia 8 września 2006 r. w sprawie wykazu jednostek organizacyjnych podległych lub nadzorowanych przez Ministra Środowiska (M.P. Nr 63, poz. 658) załącznik cz. A pkt 4. Instytut jest państwową jednostką organizacyjną mającą osobowość prawną (art. 1 ust. 1 i 3 ustawy o jednostkach badawczo-rozwojowych). Sąd stwierdził, iż ani sam Instytut, jako jednostka organizacyjna, ani zarządzający nią organ – dyrektor – nie mają atrybutów organu administracji publicznej (patrz zadania jednostki - art. 2 ust. 1-4, dyrektora - art. 21 ust. 1 ustawy o jednostkach badawczo-rozwojowych). Nie można wprawdzie z założenia wykluczyć przyznania jednostce, nie będącej sensu stricto organem administracji uprawnienia do wykonywania kompetencji władczych, przysługujących z natury rzeczy organom administracji publicznej (przypadek taki przewidział wprost prawodawca – patrz art. 1 pkt 2 K.p.a.). Taki zamiar prawodawcy musiałby jednak zostać wyrażony wprost i nie może być domniemany. Określone w ustawie o handlu uprawnieniami do emisji do powietrza gazów cieplarnianych i innych substancji zadania Administratora Systemu – m.in. w zakresie prowadzenia określonych baz danych oraz monitorowania

funkcjonowania elementów systemu (art. 9 ust. 2 ustawy) nie pozwalają przyjąć, iż instytucji administratora przyznano określone uprawnienia władcze, co przesądza o posiadaniu podstawowego atrybutu organu administracji.

2. Opłaty za korzystanie ze środowiska

Spośród wymienionej kategorii spraw na uwagę zasługuje wyrok z dnia 12 września 2008 r., **sygn. akt IV SA/Wa 1033/08**, w którym skarżąca spółka wnosząc o odroczenie lub umorzenie w całości lub w znacznej części opłaty za korzystanie ze środowiska powołała się na jedną z przesłanek warunkujących możliwością skutecznego ubiegania się o umorzenie opłaty- ważny interes społeczny w rozumieniu społeczności lokalnej. Sąd wskazał, że jest to pojęcie nieostre i zawierające szeroki zakres pojęciowy, a przy wykładni interesu publicznego należy uwzględniać respektowanie wartości wspólnych dla całego społeczeństwa, takich jak sprawiedliwość, bezpieczeństwo, zaufanie obywateli do organów władzy publicznej. Należy w tym miejscu zaznaczyć, że jedną z podstawowych zasad, na której oparte jest funkcjonowanie rynku europejskiego jest zasada równej konkurencji. Natomiast w sytuacji, w której pomoc skierowana jest do podmiotu prowadzącego działalność gospodarczą, czy stosowanie preferencji wobec jednych kosztem drugich, mogłoby naruszyć wolną konkurencję. Należy pamiętać, że uzyskanie umorzenia zaległości jest odstępstwem od zasady równości, gdyż na mocy indywidualnej decyzji podmiot zwolniony zostaje z obowiązku świadczenia wynikającego z ustawy. Dlatego, nie można z tego odstępstwa czynić normy i z faktu, iż jakiś podmiot uzyskał umorzenie podatku, wywodzić prawo do żądania podobnej ulgi.

3. kary pieniężne za naruszenie wymagań ochrony środowiska

W tej kategorii spraw na uwagę zasługuje wyrok, w sprawie **sygn. akt IV SA/Wa 954/08**. W wyroku tym Sąd wskazał, że w przypadku wymierzenia kary pieniężnej za naruszenie warunków odprowadzania ścieków określonych w pozwoleniu wodnoprawnym i następnie zmienionym należy dokonać oceny spełniania pozwolenia w tych latach jego obowiązywania, których części wchodzi w rok kalendarzowy, za który wymierzana jest kara, a następnie wymierzyć karę pieniężną dla danego roku kalendarzowego przyjmując tylko te części wielkości naruszenia warunków pozwolenia, które miały miejsce w danym roku kalendarzowym. Stąd też

zarzut strony skarżącej uznania powyższego sposobu wyliczenia przedstawionego w zaskarżonej decyzji jako błędny, należy uznać za bezzasadny.

Również na uwagę zasługuje wyrok w sprawie o **sygn. akt IV SA/Wa 30/08**, w którym Sąd oparł rozstrzygnięcie o art. 80 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o zużytych sprzęcie elektrycznym i elektronicznym (Dz. U. Nr 180, poz. 1496 ze zm.) wskazując, że każdy podmiot wprowadzający sprzęt nie będąc wpisanym do prowadzonego przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska na podstawie art. 6 powołanej ustawy rejestru wprowadzających sprzęt podlega karcie pieniężnej.

W tej kategorii mieszczą się również sprawy, w których organy administracji publicznej nakładały administracyjne kary pieniężne za wycięcie drzew lub krzewów bez wymaganego zezwolenia. W sprawie o **sygn. akt IV SA/Wa 2180/07** Sąd wskazał, że organy orzekające o nałożeniu powyższej kary muszą wyjaśnić szczegółowo wszystkie okoliczności w sprawie oraz powołać obowiązujące w dniu orzekania przepisy prawne.

4. Odpady

W tej kategorii spraw przeważały sprawy, w których Sąd musiał rozstrzygać, czy sprowadzony spoza Unii Europejskiej uszkodzony pojazd samochodowy stanowił odpad i w związku z tym nabywca tego pojazdu dokonał transgranicznego przemieszczenia odpadu bez wymaganego zezwolenia. W sprawach o **sygn. akt IV SA/Wa 152/08**, czy **IV SA/Wa 163/08** Sąd wskazał, że istotą uznania pojazdu za odpad, nie było ustalenie braku jakiegokolwiek możliwości przywrócenia go do stanu używalności, spełniającego techniczne warunki bezpiecznego użytkowania, lecz fakt, iż dotychczasowy jego właściciel (będący zarazem posiadaczem tego pojazdu w rozumieniu art. 3 ust. 1 ustawy o odpadach) przed zaistnieniem zdarzenia skutującego jego uszkodzeniem, pozbył się tego pojazdu po jego uszkodzeniu, ocenionym w chwili pozbywania się jako całkowita strata. Dla uznania pojazdu za odpad w rozumieniu art. 3 ust. 1 ustawy o odpadach wystarczające było stwierdzenie jego niezdatności do dalszego użytkowania zgodnie z przeznaczeniem i sam fakt pozbycia się go przez dotychczasowego posiadacza wskutek zaistniałego uszkodzenia, ocenionego jako całkowita strata.

W tej kategorii spraw na uwagę zasługuje także wyrok wydany w sprawie o **sygn. akt IV SA/Wa 404/08**, w którym Sąd stwierdził, że użytkowanie składowiska, którego eksploatację rozpoczęto przed 31 października 2000 r. w świetle przepisów rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 26 lipca 2002 r. w sprawie rodzajów

instalacji mogących powodować znaczne zanieczyszczenie poszczególnych elementów przyrodniczych albo środowiska jako całości, wymagało w myśl załącznika do Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 26 września 2003 r. w sprawie późniejszych terminów do uzyskania pozwolenia zintegrowanego (Dz. U Nr 177, poz. 1736) uzyskania pozwolenia zintegrowanego. Nieuzyskanie przez prowadzącego instalację pozwolenia zintegrowanego, skutkowało koniecznością zastosowania przez właściwy organ sankcji określonej w art. 365 ust. 1 pkt powołanej ustawy, polegającej na wstrzymaniu użytkowania eksploatowanego przez skarżącego składowiska. W przypadku instalacji, których eksploatacja wymaga uzyskania pozwolenia zintegrowanego, podstawą do wstrzymania użytkowania takiej instalacji jest jedynie stwierdzenie przez organ braku pozwolenia zintegrowanego. Dlatego jedyną przesłanką, jaką powinien ustalić organ administracji, jest posiadanie ostatecznego pozwolenia zintegrowanego wówczas, gdy jest ono wymagane.

5. Ochrona przyrody

W zakresie tematycznym „ochrona przyrody” na uwagę zasługuje wyrok z dnia 28 lutego 2008 r. **sygn. akt IV SA/Wa 2474/07**, w którym Sąd stwierdził, że skoro usunięcie pewnego rodzaju drzew (albowiem przepis art. 83 ust. 6 przewiduje przypadki, kiedy art. 83 ust. 1 i 2 nie znajduje zastosowania) uzależnione jest od uzyskania zezwolenia, to znaczy, że organ, gdy uzna, iż wnioskowane do usunięcia drzewa nie kwalifikują się do wycięcia z uzasadnionych względów, (z racji np. żywotności), ma prawo odmówić wydania zezwolenia i tak też w sprawie rozstrzygnął. Decyzja w tym przedmiocie zależała w tej sprawie od uznania organu, którego obowiązkiem jest dbałość o przyrodę, ochrona składników przyrody, w tym zieleni w miastach i wsiach. W ramach wykonywania tego obowiązku organ miał prawo uznać, iż sporne drzewo nie kwalifikuje się do wycięcia. Wskazując zaś skarżącemu na techniczną możliwość przebudowy fragmentu ogrodzenia, co pozwoli ochronić drzewo, zrealizował kolejny cel ochrony przyrody w zakresie kształtowania właściwych postaw człowieka wobec przyrody przez edukację i informację.